

### **Posudek oponenta**

Autorka předložila práci, která je výsledkem jejího dlouholetého odborného zájmu, dokumentovaného řadou publikací k zásadním i dílčím problémům školního vzdělávání v jednotlivých německých zemích. Na kvalitě práce se výrazně odrazila i materiální podpora pracoviště, vyjádřená začleněním sledované publikace mezi profilové výstupy Centra pedagogického výzkumu ÚVRV PedF UK v Praze.

Autorka si stanovila tři cíle: a) vypracování analyticko-srovnávací studie o vzdělávacím systému Německa s důrazem na oblast školního vzdělávání, za b) přispět k rozvoji české srovnávací pedagogiky a její metodologie a za c) poskytnout inspiraci české vzdělávací politice. K nim je vázán potom jeden výzkumný problém, totiž způsoby řešení aktuálních problémů v oblasti školního vzdělávání. Výzkumný problém potom přispívá k řešení každého uvedeného cíle dílčím způsobem, nejvíce ale umožňuje naplnit cíl první. Přispění k rozvoji české srovnávací pedagogiky by bylo potřebné provést srovnání podoby řešení aktuálních problémů v jiné zemi, vzhledem k cíli třetímu asi s Českou republikou. Vzdělávací politika vnímá jen okrajově všechny souvislosti podoby dílčích oblastí, spíše si je vybírá podle toho, jak korespondují s momentálně aktuálním politickým programem příslušné politické strany. Proto je velmi obtížné poskytovat inspiraci, která se po „výběru“ politikou stranou může stát i kontraproduktivní ve smyslu ztroskotání řešení. I když pro potřeby dizertační práce je metodologie autorky včetně stanovení cílů a výzkumného problému dostačující a správná, pro cíle inspirační a komparativní bych doporučil další zamyšlení se nad naplněním stanovených cílů.

Metodologie práce je velmi sympatická a progresivní ve smyslu účelnosti struktury a celkové organizace práce. Autorka použití metodologie dostatečně vysvětluje a zdůvodňuje a mně nezbyvá nic jiného, než s ní souhlasit, autorku pochválit za odvahu pustit se na neprávě „proorané pole“ po stránce metodologické a konstatovat, že zvolená struktura výrazně přispěla k naplnění prvního cíle práce.

Autorka uplatnila velmi široký vlastní záběr znalostí a porozumění školským systémům v evropských zemích, což se odrazilo na práci pozitivně jak v použití terminologie, tak i analytického přístupu. Zvolený postup považuji za velmi účinný – po představení celého systému, vytipovat aktuální problémy, sledovat jejich způsoby řešení a vysvětlit, jak se

systém proměňuje pod jejich vlivem a řešením. Autorce se podařilo vytipovat skutečně nejaktuálnější problémy nejen německého, ale (středoevropského) vzdělávání, které ale všechny zasahují především sociální podmínky vzdělávání. V této souvislosti nacházím možné inspirační projevy pro českou vzdělávací politiku, i když celkově je tato v současné době zaměřena spíše na inspirační zdroje skandinávské než německé. Přesto je práce cenná v tom, že nabízí pohled do řešení společností, ke které v nejbližších letech česká společnost dospěje také a má tedy možnost využití jakéhosi „pohledu do budoucnosti“. Myslím, že tento metodologický postup by bylo možné ještě více rozpracovat jako vysoce funkční právě pro vzdělávací politiku.

Práce Věry Ježkové je přímo nabita novými poznatky, ne ani tak v jejich izolované formě, to většina profesionálů tuší, či okrajově zná, ale v jejich provázanosti a uvedení vzájemných souvislostí. Autorka zde prokázala značně hluboký vhled do sledované problematiky a využila i netradičních nabízených možností (zahraniční odborník, nadnárodní a nadstátní dokumenty) k jeho prohloubení.

Myslím, že nemá smyslu opakovat standardní posudkové fráze. Práce je totiž velmi kvalitní a přínosná jak po stránce metodologické, tak i obsahové. Všechny tři cíle byly do jisté vysoké míry naplněny, metodologie se ukázala být funkční, obsah je zvládnutý nejen po stránce analytické, ale i syntetické.

Pro publikaci práce bych doporučil je více rozšířit pasáže o klasifikaci žáků a jejich hodnocení probíhající diskusí o formách hodnocení (viz: Český překlad vybraných pasáží knihy J. Ziegenspecka). Také bych asi doporučil omezit některé pasáže učebnicového charakteru (např. výklad hypotéz podle Gavory), to do dizertace asi moc nepatří.

Pro diskusi bych rád navrhl rozšíření tématu bilingvnosti o zkušenosti s německo-českým gymnáziem v Pirně a několika česko-německých příhraničních spoluprací škol (Liberecký kraj).

Dizertační práce Věry Ježkové splňuje všechny podmínky stanovené dizertačním řízením a velmi rád proto konstatuji, že práci vřele doporučuji k obhajobě.